

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ประเด็นที่ 3 สุขภาพกลุ่มวัย

หัวข้อ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี

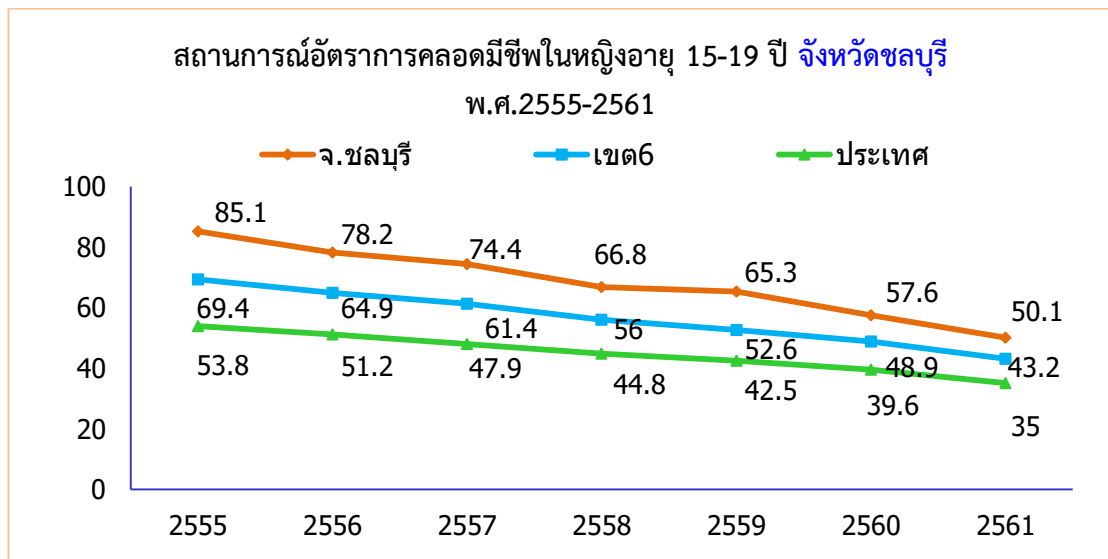
เขตสุขภาพที่ 6 จังหวัดชลบุรี รอบที่ 1/2563

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)
หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย
2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

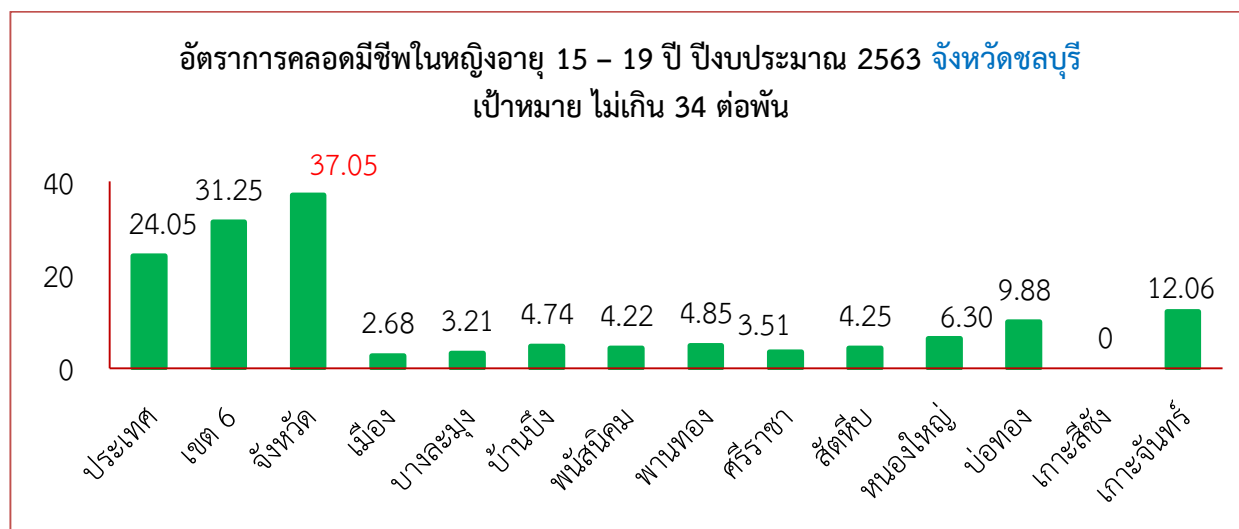
2.1 สถานการณ์

สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดชลบุรี ตั้งแต่ปี 2555 พบอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี มีแนวโน้มลดลงจากอัตรา 85.1 เป็น 50.1 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคนในปี 2561 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2562) และปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1 (เป้าหมายไม่เกิน 34 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน) พบอัตรา 37.05 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน พบสูงสุดที่อำเภอเกาะจันทร์ (อัตรา 12.06 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน) และต่ำสุดที่อำเภอเกาะสีชัง (อัตรา 0 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน) ดังแผนภูมิที่ 1 และแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 1 สถานการณ์อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี จังหวัดชลบุรี ปี 2555 – 2561

แผนภูมิที่ 2 อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดชลบุรี

หมายเหตุ : ข้อมูลอัตราการคลอดปีงบประมาณ 2563 ระดับประเทศ เขต และจังหวัดเป็นข้อมูล HDC adjusted และระดับอำเภอเป็นข้อมูล HDC วันที่ 10 มกราคม 2563

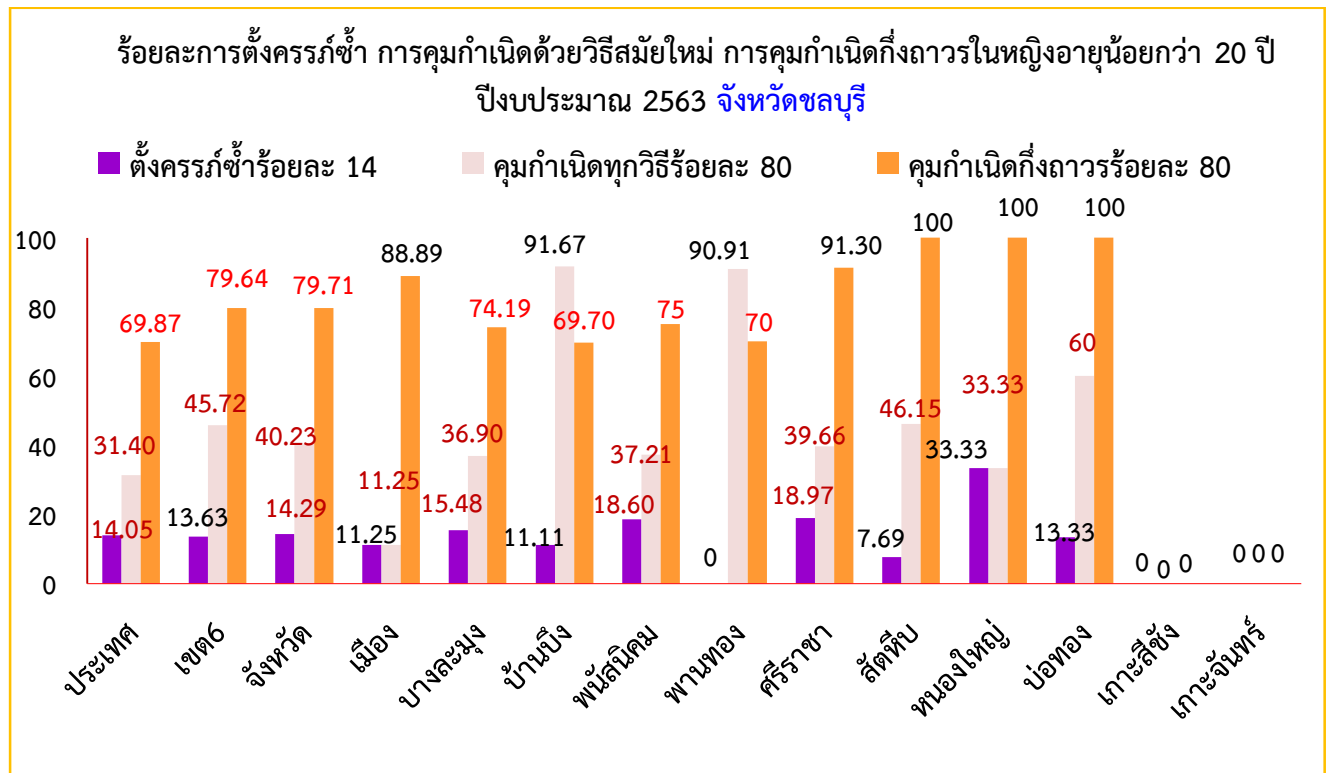
การตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 14) ตั้งแต่ปี 2558 มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 29.49 เป็นร้อยละ 14.77 ในปี 2562 และปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1 พบร้อยละ 14.29 สูงกว่าเป้าหมายเล็กน้อย โดยพบ 4 อำเภอที่สูงเกินเป้าหมาย คือ อำเภอหนองใหญ่ (ร้อยละ 33.33) อำเภอศรีราชา (ร้อยละ 18.97) อำเภอพนัสนิคม (ร้อยละ 18.60) และอำเภอบางละมุง (ร้อยละ 15.48) ดังแผนภูมิที่ 3

หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง (เป้าหมาย > ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2558 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 16.27 เป็นร้อยละ 40.3 ในปี 2562 และปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 40.23 ยังต่ำกว่าเป้าหมาย โดยพบ 1 อำเภอที่ดำเนินการได้ดี คือ อำเภอพานทอง (ร้อยละ 90.91) ดังแผนภูมิที่ 3

ส่วนการได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด/ห่วงอนามัย) (เป้าหมาย > ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2558 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน จากร้อยละ 25 เป็นร้อยละ 82.22 ในปี 2562 และปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 79.71 ต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย โดยพบ 4 อำเภอที่ต่ำกว่าเป้าหมาย คือ อำเภอบ้านบึง (ร้อยละ 69.70) อำเภอพานทอง (ร้อยละ 70) อำเภอบางละมุง (ร้อยละ 74.19) และพนัสนิคม (ร้อยละ 75) ดังแผนภูมิที่ 3

จากการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ผ่านมาของจังหวัด โดยการขับเคลื่อนพระราชบัญญัติและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นผ่านคณะกรรมการระดับจังหวัด ขับเคลื่อนการดำเนินงานอำเภออนามัยเจริญพันธุ์ให้ผ่านมาตรฐานทุกอำเภอ ขับเคลื่อนให้โรงพยาบาลทุกแห่งผ่านเกณฑ์มาตรฐานคลินิกที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น และส่งเสริมความรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ถูกต้องให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป พบว่าอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปีมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับเขตสุขภาพที่ 6 และประเทศ แต่ยังคงสูงกว่าเป้าหมาย ส่วนการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีแนวโน้มลดลงแปรผกผันตามมาตรการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ คือ การคุมกำเนิด ซึ่งมุ่งเน้นการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวรที่สูงกว่าเป้าหมายในหลายอำเภอ

แผนภูมิที่ 3 ร้อยละการตั้งครุฑรื้อซ้ำ การคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ การคุมกำเนิดกึ่งถาวรในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดชลบุรี

ที่มา : HDC วันที่ 10 มกราคม 2563

2.2 ข้อมูลผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดชลบุรี ปีงบประมาณ 2563 (เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2562)

ลำดับ	ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	เมือง	บางละมุง	บ้านบึง	พนัสนิคม	พานทอง	ศรีราชา	สัตหีบ	หนองใหญ่	บ่อทอง	เกาะสีชัง	เกาะจันทร์	ภาพรวมจังหวัด	เขต	ประเทศ
1.	อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน	เป้าหมาย	8,591	8,106	2,954	3,084	1,649	8,263	3,998	635	1,518	103	912	39,813	161,065	1,582,034
		ผลงาน	23	26	14	13	8	29	17	4	15	0	11	160	677	6,453
		ร้อยละ	2.68	3.21	4.74	4.22	4.85	3.51	4.25	6.30	9.88	0.00	12.06	37.05	31.25	24.05
2.	การตั้งครรภ์ซ้ำ ในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	เป้าหมาย	80	84	36	43	11	58	13	3	15	0	0	343	1,203	9,798
		ผลงาน	9	13	4	8	0	11	1	1	2	0	0	49	164	1,377
		ร้อยละ	11.25	15.48	11.11	18.60	0.00	18.97	7.69	33.33	13.33	0.00	0.00	14.29	13.63	14.05
3.	ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง	เป้าหมาย	80	84	36	43	11	58	13	3	15	0	0	343	1,203	9,798
		ผลงาน	9	31	33	16	10	23	6	1	9	0	0	138	550	3,077
		ร้อยละ	11.25	36.90	91.67	37.21	90.91	39.66	46.15	33.33	60.00	0.00	0.00	40.23	45.72	31.40
4.	ร้อยละของหญิงไทยอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอดหรือหลังแท้ง ที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด/ห่วงอนามัย)	เป้าหมาย	9	31	33	16	10	23	6	1	9	0	0	138	550	3,077
		ผลงาน	8	23	23	12	7	21	6	1	9	0	0	110	438	2,150
		ร้อยละ	88.89	74.19	69.70	75.00	70.00	91.30	100	100	100	0.00	0.00	79.71	79.64	69.87

แหล่งข้อมูล : HDC ณ วันที่ 10 มกราคม 2563

2.3 ปัญหา กิจกรรมการแก้ไขปัญหา และผลการดำเนินงาน

ปัญหา /สาเหตุ	แผน /กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า /ผลการดำเนินงาน
<p>1. การขับเคลื่อนพ.ร.บ. การป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครุฑในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 เป็นเชิงนโยบาย ในระดับจังหวัดไม่ถึง กลุ่มเป้าหมาย คือ วัยรุ่น</p>	<p>1.1 ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและ แก้ปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นระดับจังหวัด ครั้งที่ 1</p> <p>1.2 การประเมินรับรองมาตรฐานบริการ ที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่น YFHS เพื่อเพิ่ม ช่องทางการเข้าถึงบริการของวัยรุ่น และ ประเมินรับรองมาตรฐานอำเภออนามัยการ เจริญพันธุ์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของพื้นที่ ซึ่งในปี 2563 มีการปรับปรุงเกณฑ์การ ประเมินรับรองให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p>	<p>1.1 จากการประชุมในปีที่ผ่านมา มีการรายงานสถานการณ์ของ จังหวัด ผลการศึกษาปัญหาการ ตั้งครุฑในวัยรุ่นจังหวัดชลบุรี และรายงานการดำเนินงานของ คณะอนุกรรมการ รวมทั้งติดตาม การจัดทำแผนปฏิบัติการของ คณะอนุกรรมการฯ และติดตาม การขับเคลื่อนพ.ร.บ.ฯ ในระดับพื้นที่ อำเภอศรีราชา เทศบาลนครแหลม ฉบัง และอยู่ระหว่างเตรียมการจัด ประชุมคณะอนุกรรมการครั้งที่ 1/2563 วันที่ 24 มกราคม 2563</p> <p>1.2 ศูนย์อนามัยที่ 6 จะจัดประชุม พัฒนาทีมประเมินรับรองระดับ จังหวัดในเดือนมกราคม 2563 และวางแผนประเมินรับรองอำเภอของ จังหวัดชลบุรีตามความพร้อมของ พื้นที่ต่อไป</p>
<p>2. ข้อมูลผลการดำเนินการใน HDC ไม่ครบถ้วนและทันสมัย</p>	<p>2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการใช้ โปรแกรม HDC ระดับเขตสุขภาพที่ 6 โดยวิทยากรจากศูนย์เทคโนโลยีและการ สื่อสารกระทรวงสาธารณสุข เพื่อแก้ปัญหา ของพื้นที่ เช่น เทคนิคการบันทึกข้อมูล Type Area ของประชากร ฯลฯ</p> <p>2.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาฐานข้อมูล เฝ้าระวังการตั้งครุฑและการแท้งในวัยรุ่น เขตสุขภาพที่ 6 เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อใช้เป็น ฐานข้อมูลในการดำเนินงาน และนำเสนอ ผลการเฝ้าระวังในการประชุม คณะอนุกรรมการฯ</p>	<p>2.1 ศูนย์อนามัยที่ 6 ดำเนินการ จัดประชุมโดยเชิญผู้รับผิดชอบงาน สารสนเทศและบันทึกข้อมูลเข้าร่วม ประชุม เมื่อวันที่ 19 – 21 พฤศจิกายน 2562</p> <p>2.2 ศูนย์อนามัยที่ 6 ร่วมกับจังหวัด ชลบุรีในการพัฒนาฐานข้อมูล เฝ้าระวังการตั้งครุฑและการแท้ง ในวัยรุ่น โดยเก็บข้อมูลใน Google Form และดึงข้อมูลจาก 43 แฟ้ม โดยดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือ ในเดือนพฤศจิกายน 2562 และ ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน</p>

ปัญหา /สาเหตุ	แผน /กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า /ผลการดำเนินงาน
3. การคุมกำเนิดทุกวิธี ค่อนข้างน้อยเกือบทุกอำเภอ	3.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาพยาบาล วิชาชีพในการฝังยาคุมกำเนิดและให้ คำปรึกษา เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ คุมกำเนิดในรพ.สต.ที่มีความพร้อมในการ จัดบริการ โดยศูนย์อนามัยที่ 6 ได้ประสาน สอบถามความต้องการในการอบรม และ ข้อมูลความต้องการสนับสนุนจากศูนย์ อนามัยที่ 6 ในการประชุมถอดบทเรียน พยาบาลที่ให้บริการฝังยาคุมกำเนิด ในปีงบประมาณ 2562 3.2 นิเทศ ติดตามการดำเนินงานรายอำเภอ	ธันวาคม 2562 – กันยายน 2563 3.1 ศูนย์อนามัยที่ 6 อยู่ระหว่าง เตรียมการจัดประชุมในเดือน กุมภาพันธ์ 2563 โดยใช้หลักสูตร ของกรมอนามัย และขอหน่วย คะแนน CNEU จากสภา การพยาบาล

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

-

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

4.1.1 ขับเคลื่อนพ.ร.บ.และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าครองชีพในวัยรุ่นสู่ระดับพื้นที่
ผ่านคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าครองชีพในวัยรุ่นระดับจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตระดับอำเภอหรือคณะกรรมการอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วน
ตามพ.ร.บ.ฯ

4.1.2 ขยายพื้นที่ดำเนินการใช้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าครองชีพในวัยรุ่นพ.ศ.
2559

4.1.3 ติดตามผลการบันทึกข้อมูล 43 แฟ้มของแต่ละพื้นที่ เพื่อพัฒนา ปรับปรุงความครบถ้วนและ
ถูกต้องของข้อมูล

4.2 สำหรับส่วนกลาง

4.2.1 การสนับสนุนข้อมูล /สื่อที่ทันสมัยในการดำเนินการของพื้นที่

4.2.2 การขับเคลื่อนพ.ร.บ.และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าครองชีพในวัยรุ่น
ระดับประเทศสู่ระดับเขตสุขภาพ

ผู้รายงาน : นางสาวสุวิภาภรณ์ พรหมมินทร์

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี : 16 มกราคม 2563

โทร : 084-0198740

E-mail : Phuri.po9@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : นางยุพา ชัยเพ็ชร

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านโภชนาการ)

วัน/เดือน/ปี 16 มกราคม 2563

โทร : 094-4794115

E-mail : yupha_dang@hotmail.com